

Ministerstwo Sprawiedliwości

Departament Prawa Karnego

DPK-II.0512.12.2025

Warszawa, 21 stycznia 2026 r.

[REDACTED]

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na Pana petycję z dnia 30 października 2025 r. oraz jej uzupełnienie przesłane dnia 9 listopada 2025 r., w której zwraca się Pan z prośbą o podjęcie prac legislacyjnych mających na celu nowelizację ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2023 r. poz. 1725), uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Przede wszystkim należy wskazać, że sam postulat podwyższenia sumy pieniężnej dla skarżącego w przypadku uwzględnienia skargi generalnie należy ocenić pozytywnie, aczkolwiek nie do kwoty określonej w petycji.

Obecnie w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają prace legislacyjne nad projektem ustawy o zmianie ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (numer z wykazu: UD227).

Powyższy projekt ustawy obecnie jest na etapie uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania.

Projektowana nowelizacja przewiduje istotne zmiany w zakresie wysokości sum pieniężnych przyznawanych w przypadku uwzględnienia skargi na przewlekłość

postępowania. Zmiany te obejmują zwiększenie zarówno dolnej, jak i górnej granicy możliwej do przyznania kwoty oraz podwyższenie minimalnych stawek za każdy rok trwania postępowania. Zgodnie z uzasadnieniem projektu, celem tej zmiany jest zapewnienie, by zadośćuczynienie przyznawane na poziomie krajowym było adekwatne do doznanej krzywdy i spełniało, w zmienionych warunkach społeczno-ekonomicznych, swą funkcję kompensacyjną. Dodatkowo, kwoty rekompensaty zostaną dostosowane do standardów wynikających z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który wskazywał, że zbyt niskie sumy przyznawane przez polskie sądy nie stanowią odpowiedniego zadośćuczynienia i nie spełniają kryterium „odpowiedniego i wystarczającego” naprawienia naruszenia.

Zaproponowana w projekcie zmiana podnosząca kwotę sumy pieniężnej do 30.000 zł nie jest ostateczna i podlegać będzie dalszym ustaleniom. Kwota ta na chwilę obecną wydaje się racjonalna i uwzględnia realia społeczno-gospodarcze, a podwyższenie zasądzanej kwoty jest istotne ze względu na czynnik w postaci inflacji, który ma wpływ na realną wartość zasądzanej sumy pieniężnej.

Należy mieć również na uwadze, że przyznanie odpowiedniej sumy pieniężnej stanowi sankcję dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości oraz rekompensatę dla skarżącego za krzywdę moralną spowodowaną przewlekłością postępowania. Wysokość przyznanej sumy pieniężnej powinna być proporcjonalna do czasu trwania zwłoki, jej przyczyn oraz dolegliwości dla skarżącego. Odpowiednia suma pieniężna pełni rolę swoistego zadośćuczynienia za stres i frustrację, spowodowane przewlekłością postępowania sądowego. Zasądzenie sumy pieniężnej nie ma na celu wyrównania szkody powstałej na skutek przewlekłości postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 marca 2022 r., I NSP 35/22). Wysokość zasądzanej sumy pieniężnej nie stanowi też wyniku prostego wzoru matematycznego.

W odniesieniu do przytoczonego przez Pana orzecznictwa, które ma uzasadniać możliwość przyznania skarżącemu rekompensaty w wysokości do pięciokrotności maksymalnej kwoty rekompensaty przyznawanej dla skarżącego mieszkającego w Polsce, dotyczy ono innego kontekstu i nie jest adekwatne do sytuacji, w której sąd przyznaje rekompensatę na podstawie ustawy o skardze na przewlekłość postępowania. Przytoczone orzecznictwo odnosi się do powództw o odszkodowanie i zadośćuczynienie w związku z odniesionym uszczerbkiem na zdrowiu. Co istotne, ustawa o skardze na

przewlekłość postępowania nie bez przyczyny nie posługuje się pojęciem „odszkodowanie” oraz „zadośćuczynienie”. W ustawie mowa jest o „sumie pieniężnej”. Co równie ważne, zasądzenie przez sąd odpowiedniej sumy pieniężnej w tym postępowaniu nie pozbawia skarżącego dochodzenia odszkodowania lub zadośćuczynienia w odrębnym postępowaniu, na zasadach ogólnych. Zgodnie z art. 15 ust. 1 i 2 przytoczonej już ustawy o skardze na przewlekłość postępowania strona, której skargę uwzględniono, może w odrębnym postępowaniu dochodzić naprawienia szkody wynikłej ze stwierdzonej przewlekłości od Skarbu Państwa albo solidarnie od Skarbu Państwa i komornika. Postanowienie uwzględniające skargę wiąże sąd w postępowaniu cywilnym o odszkodowanie lub zadośćuczynienie, co do stwierdzenia przewlekłości postępowania.

Nie wiadomo również, dlaczego maksymalna kwota dla skarżącego mieszkającego za granicą miałaby stanowić akurat pięciokrotność kwoty możliwej do przyznania dla skarżącego mieszkającego w Polsce. Podążając za tą logiką należałoby zastanowić się nad tym jaką kwotę zasądzić na rzecz skarżącego zamieszkującego w kraju, w którym koszty życia są znacząco niższe niż w Polsce.

Reasumując, postulat podwyższenia sumy pieniężnej dla skarżącego w przypadku uwzględnienia skargi na przewlekłość postępowania jest już przedmiotem prac w ramach projektu ustawy opracowanego w Ministerstwie Sprawiedliwości (numer z wykazu UD227), natomiast niezasadne jest zniesienie górnej granicy rekompensaty, czy podwyższenie jej do kwoty 80.000 zł oraz ustanowienie możliwości zwiększenia tej kwoty pięciokrotnie w przypadku przebywania strony postępowania w kraju, w którym koszty życia są wyższe niż w Polsce, z uwagi na to, że byłoby to nie do pogodzenia z punktu widzenia skutków dla budżetu państwa, jak i zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Z poważaniem

Jakub Kalbarczyk

Zastępca Dyrektora

Departament Prawa Karnego

/podpisano elektronicznie/